

Hendrikus Wilms, architect in Oegstgeest

Hierbij het verhaal over een architect die in Oegstgeest zijn creatieve sporen heeft achter gelaten. De schrijver dezes heeft de eerste tien jaren, van zijn leven, van 1937 tot april 1947 met zijn ouders en broers in Oegstgeest aan de Prins Hendriklaan gewoond. Een laan in het villapark dat door de architect Hendrikus Wilms mede is ontwikkeld.

Nadat ik door toeval op het spoor van hem was gezet, heb ik in de zomer van 2011 verder onderzoek ter plaatse gedaan naar de activiteiten van Wilms in Oegstgeest.

Met dank aan mijn nicht mw. W.F. Wilms - Leusink, het Gemeentearchief van Oegstgeest en de Vereniging Oud Oegstgeest.

Odijk, 29 november 2011

Ben Sanders

Hendrikus W I L M S

is geboren op 2 november 1883 te Schoonebeek en overleden op 16 juni 1954 op 70-jarige leeftijd te Barneveld. Hij trouwde op 28 jarige leeftijd, op 13 juni 1912 in Ede met Johanna Elizabeth (Bets) de Nooij, (1894-1951) Zij kregen zes kinderen: twee dochters en vier zoons. Na tot 1926 in Oegstgeest te hebben gewoond verhuisde het gezin Wilms in april van dat jaar naar Barneveld.

Hendrikus Wilms was de eerste uit een geslacht van landbouwers in de zuid oost hoek van Drenthe, die als architect - bouwkundige succesvol actief werd.

Na aanvankelijk werkzaam te zijn geweest als bouwkundig opzichter in diverse plaatsen is hij vanaf 1916 werkzaam en woonachtig in Leiden en Oegstgeest als architect. Want hij heeft met architect Reyneveld, met wie hij nauw samenwerkte, in Oegstgeest het Prins Hendrik- en het Juliana park mede ontwikkeld. De uitbreiding van het villadorp is vanaf 1908 begonnen met het Wilhelminapark, onder leiding van de bekende architect Jesse en vanaf 1913 voortgezet met het Juliana- en Prins Hendrikpark en het Oranjepark. Deze vier parken zijn inmiddels tot beschermd dorpsgezicht verklaard.

Architect Wilms heeft samen met zijn collega-partner Reyneveld en ook alleen diverse huizen en villa's in deze parken ontworpen en laten bouwen.

(.....)

Werkzaamheden in Barneveld

Omdat zijn vrouw toch niet kon aarden in het westen, **vestigde het gezin zich in april 1926 in Barneveld.**

Hendrikus Wilms heeft eind jaren twintig, in samenwerking met de directeur Gemeente-werken de heer G. Lijesen, het Concertgebouw, sinds 2004 Bibliotheek, aan de Nieuwstraat ontworpen. Het verloop van de bouw verliep nogal stroef omdat de onderlinge verstandhouding tussen de beide architecten te wensen

overliet. Het Concertgebouw staat op de Gemeentelijke Monumentenlijst en wordt gekarakteriseerd als een goed voorbeeld van de Amsterdamse School in de Gelderse Vallei.

De voorgevel van het oorspronkelijke gebouw is bewaard gebleven maar de zaal er achter is afgebroken en op die plaats is de nieuwe bibliotheek gebouwd.

Daarnaast heeft hij in Barneveld en o.a. in Garderen een aantal huizen ontworpen. Deze staan (nog) niet vermeld op een gemeentelijke monumentenlijst, zoals in Oegstgeest.

Na de oorlog heeft Wilms ook een bouwkundige uitvinding gedaan zoals te lezen is in de Barneveldse Courant

van zaterdag 26 oktober 1946:

Begin van een nieuwe industrie

“Door den architect H. Wilms alhier is een bouwplaat uitgevonden, hoofdzakelijk van stroo bereid, met cement. Deze vinding

is door hem ter beschikking gesteld van den Rijks Nijverheidsconsulent, Ir. Sijbolts te Zwolle. Op diens advies is hierop

octrooi aangevraagd. Naar we vernemen zal deze aanvraag met eenigen voorrang door den Octrooiraad in behandeling

worden genomen”

Jammer genoeg heeft Wilms aan het octrooi weinig financieel plezier beleefd omdat al snel iemand anders er mee aan de slag ging om deze platen, nu bekend als mdf-platen, te produceren. De bouw had in de jaren na de oorlog een grote behoefte aan bouw materiaal en dan het liefst zo goedkoop en duurzaam mogelijk. Vandaar dat deze platen veel werden en nog steeds worden toegepast. Wilms is er dus financieel niet veel wijzer van geworden, ook al niet omdat hij niet erg zakelijk was ingesteld.

Enige jaren na het overlijden van zijn vrouw is Hendrikus Wilms in 1954 in Barneveld overleden en aldaar begraven.